https://doi.org/10.31891/2307-5740-2026-356-51
УДК 351:355:004.8
JEL classification H56, H83, O33

ВОЛЬСЬКА Олена
Херсонський національний технічний університет
https://orcid.org/0000-0001-5047-4579

ПУБЛІЧНО-УПРАВЛІНСЬКИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ВИКОРИСТАННЯ ШІ ОРГАНАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ У СФЕРІ ОБОРОНИ

У статті здіснено теоретичне обґрунтування та систематизацію публічно-управлінського інструментарію застосування штучного інтелекту (ШІ) органами державної влади у сфері оборони. Зазначено, що система публічного управління повинна зважати на виклики сьогодення та використовувати новітні підходи до забезпечення обороноздатності держави. Одним із таких заходів є використання штучного інтелекту, що підвищить рівень могутності держави на міжнародній арені, забезпечить державний суверенітет, допоможе укріпити національну безпеку. Технології штучного інтелекту широко застосовуються у секторі оборони. Але виникає потреба у формуванні цілісного публічно-управлінського інструментарію, який дасть змогу органам державної влади не лише інтегрувати сучасні Defense-tech рішення, а й гарантувати їх юридичну прозорість, безпеку, етичність та відповідність стратегічним цілям оборони. У результаті дослідження систематизовано публічно-управлінський інструментарій впровадження ШІ у сферу оборони та проаналізовано чотири його кластери: нормативно-регуляторний, інституційно-організаційний, інформаційно-аналітичний, кадрово-інвестиційний. Доведено, що інтеграція штучного інтелекту в оборонний сектор є комплексним і багатогранним процесом, який потребує синергії технологічних, правових, етичних та соціальних аспектів, що слугуватиме основою для національної безпеки та повоєнного відновлення України.

Ключові слова: публічне управління, безпека, штучний інтелект, могутність держави, обороноздатність, оборонний сектор, національна безпека.

VOLSKA Olena
Kherson National Technical University

PUBLIC ADMINISTRATIVE TOOLKIT FOR THE USE OF AI BY STATE AUTHORITY BODIES IN THE DEFENSE SPHERE

The article provides a theoretical rationale and systematization of public management tools for the application of artificial intelligence (AI) by state authorities in the defense sector. It is noted that the public management system must address contemporary challenges and employ modern approaches to ensuring the state's defense capability. One such measure is the use of artificial intelligence, which will enhance the nation's power on the international stage, ensure state sovereignty, and help strengthen national security. While AI technologies are already widely used in the defense sector, there is a growing need to establish a comprehensive public management framework. This will enable public authorities not only to integrate advanced Defense-tech solutions but also to guarantee their legal transparency, safety, ethics, and alignment with strategic defense goals. As a result of the study, the public management toolkit for AI implementation in defense is systematized, and its four main clusters are analyzed: regulatory and legal, institutional and organizational, information and analytical, and human resources and investment. It is proven that integrating artificial intelligence into the defense sector is a complex and multifaceted process requiring synergy among technological, legal, ethical, and social aspects, serving as a foundation for national security and the post-war recovery of Ukraine.

Keywords: public administration, security, artificial intelligence, state power, defense capability, defense sector, national security.

Стаття надійшла до редакції / Received 22.07.2026
Прийнята до друку / Accepted 11.08.2026
Опубліковано / Published 27.08.2026

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Одним із найбільш визначальних технологічних проривів XXI століття є технології штучного інтелекту (ШІ), які послідовно інтегруються в усі рівні суспільних відносин. Безпрецедентні виклики, з якими стикається Україна під час повномасштабної війни, зумовлюють високу актуальність цієї проблематики та змушують органи державної влади докорінно переглядати публічно-управлінський інструментарій, першочергово адаптуючи ШІ-технології у сектор безпеки й оборони. Сучасна геополітична турбулентність, зростання кількості регіональних конфліктів та ризики глобальної нестабільності роблять оборонну сферу ключовим пріоритетом державної політики провідних країн світу. Впровадження інноваційних алгоритмів ШІ стає критичним чинником підвищення обороноздатності держави, здатним безпосередньо впливати на її стратегічний потенціал та змінювати баланс сил на міжнародній арені. У цих умовах перед суб'єктами публічного управління постає стратегічне завдання – сформувати ефективні механізми нормативно-правового регулювання, контролю та координації процесу інтеграції штучного інтелекту для забезпечення національної безпеки та зміцнення могутності держави.

АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Проблема адаптації новітніх технологій до потреб забезпечення національної безпеки та державного управління перебуває в центрі уваги багатьох вітчизняних і зарубіжних науковців. У науковому дискурсі останніх років чітко окреслилися два ключові напрями: аналіз теоретично-інституційних засад обороноздатності та дослідження безпосередньо інструментарію цифровізації безпекового сектору. Дослідники, зокрема В.Сироватко [13], спрямовує увагу на уточнення понять «обороноздатність» та «оборонна достатність» як функціональних проявів оборонного потенціалу держави, що дозволяє переосмислити ці концепти в умовах змінювання безпекової ситуації на європейському континенті, яка пов'язана із повномасштабним вторгненням в Україну Російської Федерації в лютому 2022 року. Теоретичні підходи до визначення ролі інноваційних технологій у системі національної безпеки детально висвітлено у працях А.Гриндея та Ю.Ірхи. Зокрема, А.Гриндей акцентує увагу на тому, що застосування штучного інтелекту в оборонній сфері виходить за межі суто технічного переоснащення військових частин, створюючи нові вимоги до органів публічної влади щодо контролю та стандартизації [4]. У свою чергу, Ю.Ірха досліджує етичні, правові та безпекові аспекти впровадження ШІ у сфері національної безпеки, підкреслюючи критичну важливість збереження людського контролю та формування відповідальної державної політики при використанні автономних алгоритмів [9]. Вплив штучного інтелекту на сфери національної безпеки та оборони вивчається й Ю.Єрмаковим та О.Барабашем [7], які зазначають, що використання передових інформаційних технологій в оборонному секторі добре зарекомендувало себе з огляду на точність сектору ураження, скорочення «людських витрат», зменшення ризиків повоєнної адаптації для членів суспільства тощо. Інші дослідники [6] здійснюють аналіз основних напрямів запровадження та використання технологій штучного інтелекту (ШІ) з метою забезпечення національної безпеки та оборони на тлі повномасштабної збройної агресії рф проти України, ескалації інформаційних та кіберзагроз та виокремлюють ключові напрями застосування ШІ у цьому контексті. С.Гуржій визначає роль та значення технологій штучного інтелекту (ШІ) у військово-технічній сфері [5]. Питання інституційної спроможності та міжвідомчої взаємодії державних органів у процесі цифровізації безпекового сектору піднімають Є.Бодюл, О.Циганов, І.Шопіна [8] та інші дослідники. Автори обґрунтовують необхідність трансформації публічного адміністрування, зазначаючи, що сучасний сектор безпеки й оборони потребує гнучких інституційних систем, здатних прискорити трансфер технологій цивільного призначення у військову сферу. Виклики регулювання штучним інтелектом у сфері оборони розглядають Д.Бойко та І.Городиський [2]. Значний внесок у дослідження нормативно-правового регулювання оборонного ШІ на міжнародному рівні зробили закордонні дослідники. Дослідження Р.Чернатоні присвячені аналізу стратегічних підходів НАТО та Європейського Союзу до врядування оборонними ШІ-технологіями, зокрема питанням міждержавної сумісності та стандартизації [14]. У працях Р.Хантера, К.Градона та Н.Мой розглядаються управлінські виклики, пов'язані з застосуванням алгоритмів машинного навчання у сучасних інформаційних війнах, протидії дезінформаційним операціям та гібридним загрозам [15; 17].

ВИДІЛЕННЯ НЕВИРІШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, КОТРИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ СТАТТЯ

Узагальнюючи здобутки зазначених науковців, варто підкреслити, що більшість праць зосереджена або на правових викликах, або на військово-технічних аспектах ШІ. Водночас бракує цілісних фахових досліджень, у яких було б систематизовано та класифіковано безпосередньо публічно-управлінський інструментарій (нормативний, інституційний, інформаційно-аналітичний та кадрово-інвестиційний), яким володіють органи державної влади для інтеграції, регулювання та безпечного використання ШІ в оборонному секторі.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування та систематизація публічно-управлінського інструментарію застосування штучного інтелекту органами державної влади у сфері оборони.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Сучасна трансформація архітектури глобальної безпеки та інтенсифікація високотехнологічних воєнних конфліктів вимагають від системи публічного управління принципово нових підходів до забезпечення обороноздатності держави. Ключовими факторами у цьому процесі виступають швидкість обробки інформації, якість прийняття управлінських рішень і рівень автоматизації критичних процесів. У цьому контексті технології штучного інтелекту (ШІ) стають важливим засобом забезпечення державного суверенітету, національної безпеки, та вагомим чинником зміцнення могутності держави.

Класичний перелік універсальних чинників могутності держави наведено у роботі «Світова політика: тенденції та трансформація» Ч.Кіглі та Е.Віттkопфа [16, с. 444-449]. Поряд із показниками оборонного бюджету, масштабом економіки чи потенціалом збройних сил, вагомими детермінантами державної могутності названо її технологічні спроможності. У сучасній геополітичній динаміці саме технологічний потенціал – першочергово у сфері штучного інтелекту та цифрових рішень – визначає суб'єктність та

впливовість держави на міжнародній арені.

Технологічний прогрес та інноваційний потенціал виступають базовим детермінантом комплексного розвитку держави, визначаючи її економічне зростання, наукову присутність, рівень автоматизації виробництва та спроможність вирішувати глобальні виклики (кліматичні зміни, енергетичну стійкість, пандемії). Лідерство у високотехнологічних галузях дає змогу формувати нові ринки, виробляти висококонкурентну продукцію та транслювати науково-технічний вплив на міжнародній арені, що переміщує фокус глобального союзу від силового контролю до технологічного домінування.

У безпековому та інформаційному вимірах технологічні спроможності визначають військову потужність держави завдяки оснащенню Збройних Сил високотехнологічними системами та забезпеченню переваги в сучасних конфліктах. Крім того, володіння передовими медіа- та кібертехнологіями дає змогу ефективно формувати позитивний міжнародний імідж, здійснювати кібероперації, захищати національний інформаційний простір та чинити опосередкований вплив на глобальні політичні процеси.

Логічним етапом забезпечення цієї переваги є впровадження новітніх технологій у сектор безпеки й оборони, серед яких особливе місце посідає штучний інтелект. Відповідно до Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні [11], ключовими нормативно визначеними напрямами застосування AI-технологій у секторі оборони є: автоматизовані системи командування та управління; інтелектуалізація озброєння та військової техніки; збір, оперативний аналіз і когнітивна обробка інформації під час ведення бойових дій. Важливе значення надається імітаційному моделюванню бойової обстановки, оцінці спроможностей підрозділів, а також протидії кіберзагрозам шляхом впровадження алгоритмів виявлення аномальних моделей поведінки, попереднього сканування та нейтралізації шкідливого коду в режимі реального часу.

Використання штучного інтелекту в оборонній сфері потребує гнучкого, випереджального та комплексного публічно-управлінського впливу. Традиційні бюрократичні механізми, розраховані на повільні та лінійні процедури, виявляються малоефективними в умовах застосування засобів алгоритмізованої агресії, безпілотних систем та масованого аналізу великих масивів даних (Big Data). Актуальність цієї проблеми підтверджується й на державному рівні. Зокрема, під час науково-практичної конференції «Використання ШІ в публічному управлінні: виклики, можливості, перспективи» (травень 2026 р.), організованій НАДС та Вищою школою публічного управління, було наголошено, що, за даними Stanford AI Index 2025, уже 78% організацій у світі використовують інструменти штучного інтелекту у своїй діяльності, тема штучного інтелекту вийшла за межі технологічної дискусії та безпосередньо стосується якості державного управління, а саме: якості державних рішень, швидкості реагування на виклики, довіри громадян і здатності публічної служби бути сучасною [3]. У результаті виникає практична потреба у формуванні цілісного публічно-управлінського інструментарію, який дасть змогу органам державної влади не лише інтегрувати сучасні Defense-tech рішення, а й гарантувати їх юридичну прозорість, безпеку, етичність та відповідність стратегічним цілям оборони.

Для забезпечення системного впливу органів державної влади на процеси розробки та впровадження ШІ у сфері оборони доцільно систематизувати публічно-управлінський інструментарій за чотирма основними групами (Рис. 1).

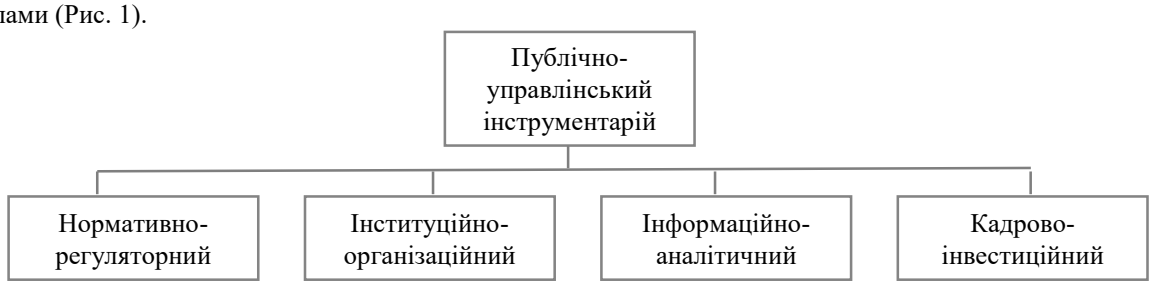

Рис. 1. Систематизація публічно-управлінського інструментарію використання ШІ у сфері оборони
Джерело: сформовано автором

Нормативно-регуляторний інструментарій публічного управління щодо використання штучного інтелекту у сфері оборони забезпечує створення правового поля та стандартів, у межах яких функціонують оборонні ШІ-системи. Важливість поєднання технологічного розвитку з безпекою, етичністю та захистом прав людини є предметом постійної фахової дискусії, зокрема учасники науково-практичної конференції «Використання ШІ в публічному управлінні: виклики, можливості, перспективи» обговорили державну політику у цій сфері [3]. В цьому напрямку відбувається стандартизація та класифікація AI-систем, розробляються державні та військові стандарти, дотримання яких є обов'язковими особливо в умовах війни. Ці стандарти стосуються рівня автономності, надійності та кіберстійкості оборонних алгоритмів.

Фундаментом цього інструментарію є нормативно-правові акти, що регламентують ключові засади застосування ШІ. Базовим із них виступає принцип «Human-in-the-loop» (людина в контурі управління), який гарантує, що остаточне рішення щодо застосування летальної зброї чи прийняття критичних стратегічних рішень завжди залишається за людиною-оператором. У той же час, в автоматизованих системах захисту критичної інфраструктури алгоритмам ШІ делегуються функції оперативного виявлення загроз та

нейтралізації кібератак у режимі реального часу, що мінімізує вплив «людського фактору» та прискорює реакцію системи.

Нормативно-регуляторний інструментарій передбачає також розробку та прийняття етичних кодексів та регламентів щодо використання ШІ в оборонному секторі, що гарантують дотримання норм міжнародного гуманітарного права та захист персональних даних.

Аналізуючи зазначений спектр публічно-управлінських інструментів, українські науковці [7] формулюють комплекс пропозицій щодо нівелювання транскордонних правових і технологічних загрожувальних чинників. Серед ключових заходів обґрунтовується доцільність закріплення законодавчого визначення ШІ оборонного призначення із градацією рівнів його автономності, оцінюванням потенційної шкоди та ризиків кіберкомпрометації. Крім того, наголошується на необхідності адміністративного регламентування межевих горизонтів застосування автономних систем, розроблення універсальних правил маркування військових AI-технологій, а також юридичного закріплення персональної відповідальності розробників, операторів й адміністраторів за наслідки дій алгоритмів у процесі ухвалення рішень.

Формування вітчизняного регуляторного поля опирається на Стратегічні документи державної політики. Ще у 2020 році в Україні було схвалено Концепцію розвитку штучного інтелекту, яка зафіксувала імператив дотримання верховенства права, основоположних свобод людини та демократичних цінностей під час розробки й експлуатації ШІ [11]. Логічним продовженням цього процесу стало оприлюднення Міністерством цифрової трансформації України Дорожньої карти з регулювання штучного інтелекту (жовтень 2023 р.), що визначила курс на послідовну гармонізацію національного законодавства з європейськими стандартами, насамперед шляхом імплементації норм EU AI Act [2].

Інституційно-організаційний інструментарій публічного управління у сфері оборони передбачає чітку функціональну демаркацію повноважень між ключовими суб'єктами (Міноборони, Мінцифри, РНБО, СБУ, ЗСУ) [12, с.153] та розбудову спеціалізованої інфраструктури для інтеграції AI-рішень. Цей блок інструментів визначає суб'єктно-об'єктну структуру взаємодії, регламентує механізми міжвідомчої координації й встановлює уніфіковані протоколи оперативної обробки та обміну супутниковими, розвідувальними та ситуаційними даними між відомствами сектору безпеки й оборони. У межах цієї інституційної матриці функції розподіляються наступним чином: Міністерство оборони України формує оборонну політику, здійснює стратегічне планування, формулює оперативно-технічні вимоги та виступає головним замовником Defense-tech систем на основі ШІ; Міністерство цифрової трансформації України забезпечує експертно-технологічний супровід, координацію R&D-проєктів, оцінку зрілості технологій та прискорений трансфер цивільних AI-інновацій у сектор безпеки; Рада національної безпеки і оборони України (РНБО) здійснює стратегічну координацію, моніторинг ризиків та міжвідомчу узгодженість дій державних органів в умовах гібридних і кіберзагроз; Служба безпеки України та розвідувальні органи фокусуються на виявленні алгоритмізованих кібератак, контррозвідувальному захисті AI-інфраструктури та аналізі даних для контрдиверсійної діяльності.

Важливим елементом цього інструментарію є створення спеціалізованих міжвідомчих структур – ситуаційних оборонних центрів, проєктних офісів та інноваційних хабів (зокрема на базі кластера BRAVE1 [10]), які функціонують як міст між державою, військовим командуванням і приватними розробниками, прискорюючи цикл від ідеї до розгортання алгоритмів на полі бою.

Інформаційно-аналітичний та технологічний інструментарій визначає змістовне наповнення діяльності органів публічного управління щодо ухвалення стратегічних та оперативних рішень на основі даних (Data-Driven Decision Making). Цей блок інструментів забезпечує безперервне опрацювання й аналіз інформаційних потоків у режимі реального часу через комплекс взаємопов'язаних технологічних рішень. Насамперед ідеться про прогнозну аналітику та забезпечення ситуаційної обізнаності шляхом застосування AI-алгоритмів для автоматизованої обробки та крос-секторального аналізу великих масивів даних (Big Data), зокрема матеріалів OSINT-розвідки, мультиспектральних супутникових знімків та потокового відео з БПЛА, що дає змогу моделювати сценарії розвитку бойових дій і завчасно прогнозувати безпекові загрози.

Паралельно інтеграція AI-модулів уможливлює автоматизований моніторинг та протидію в інформаційному просторі, забезпечуючи аналіз глобального медіаполя, виявлення в режимі реального часу ворожих інформаційно-психологічних операцій, маніпулятивних кампаній та деструктивного контенту, включно з дипфейками [6]. У сфері кібербезпеки цей інструментарій реалізується через кібераналітику та автоматизоване реагування на інциденти [1], коли органи державної влади застосовують ШІ для виявлення поведінкових аномалій у державних і військових мережах, прогнозування векторів складних та миттєвої локалізації небезпек без затримок на бюрократичні погодження.

Крім того, технологічний вплив поширюється на оптимізацію оборонної логістики й ресурсного забезпечення завдяки впровадженню інтелектуальних систем обліку та розподілу майна, прогнозуванню потреб підрозділів у боєприпасах і матеріальних засобах, а також предиктивному обслуговуванню військової техніки на основі її фактичного зносу. Поєднуючим елементом цієї системи виступають технологічні платформи інтеграції Defense-tech, які слугують державними цифровими майданчиками для прискореної апробації, тестування та впровадження готових AI-рішень приватного сектору (вітчизняних Military-tech стартапів) у наявні аналітичні та управлінські комплекси Збройних Сил України.

Кадрово-інвестиційний інструментарій публічного управління забезпечує спроможність системи залучати, готувати та критично оцінювати людський потенціал, а також акумулювати й розподіляти матеріально-фінансові ресурси для розробки та впровадження оборонних AI-рішень. Провідним завданням публічного управління у цьому напрямі є підготовка та підвищення кваліфікації державних службовців, аналітиків і військових фахівців (Cyber-AI фахівців) з питань цифрової трансформації, управління даними, AI-гігієни та експлуатації інтелектуальних систем у секторі безпеки. Практичне втілення цього напряму вже демонструє Національне агентство України з питань державної служби (НАДС) у співпраці з Міністерством цифрової трансформації України, якими розроблено Поради з відповідального використання штучного інтелекту публічними службовцями та Практичні рекомендації для HR-фахівців публічної служби [3].

Ресурсно-фінансова, або інвестиційна складова передбачає побудову спеціальних економічних механізмів стимулювання індустрії технологій та інновацій (Defense-tech), що розробляє рішення для оборони й національної безпеки. Важливе значення тут має розвиток публічно-приватного партнерства, яке дає змогу залучати експертизу, технології та інвестиції приватних IT-компаній і вітчизняних AI-розробників до виконання державних завдань у сфері оборони та кіберзахисту. Інструментарій також охоплює пряме державне грантове фінансування (зокрема через оборонний кластер BRAVE1), цільове оборонне замовлення, запровадження спеціальних податкових режимів для Military-tech розробників, а також адаптацію процедур державних закупівель до специфіки високотехнологічних і ризикових AI-проєктів.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Досвід російсько-української війни підтвердив критичну роль та високу ефективність технологій штучного інтелекту у забезпеченні обороноздатності держави. Обгрунтовано необхідність комплексного застосування публічно-управлінського інструментарію Defense-tech інноваціями, що охоплює нормативно-регуляторну, інституційно-організаційну, інформаційно-аналітичну та кадрово-інвестиційну групи важелів. Доведено, що інтеграція штучного інтелекту в оборонну сферу є комплексним і багатогранним процесом, який вимагає синергії технологічних, етичних, правових та соціальних аспектів. Зазначений процес здатен не лише фундаментально трансформувати способи ведення воєнних дій, а й стати ключовим інструментом забезпечення національної та глобальної безпеки, основою для повоєнного відновлення української держави.

Перспективами подальших досліджень є вивчення управлінського, безпекового й економічного ефекту від впровадження інструментів ШІ в публічному секторі, зокрема, механізмів трансферу військових AI-технологій у цивільний сектор для розв'язання стратегічних завдань повоєнного відновлення України.

Література

1. Автоматизація реагування на інциденти (рішення SOAR). URL: https://www.seeton.pro/cybersecurity/soar/

2. Бойко Д., Городиський І. Штучний інтелект у сфері оборони: виклики регулювання. 2024. URL: https://dc.org.ua/news/shtuchnyy-intelekt-u-sferi-oborony-vyklyky-regulyuvannya

3. Використання ШІ в публічному управлінні: від технологічного тренду до практичних рішень. 2026. URL: https://nads.gov.ua/news/vykorystannia-shi-v-publichnomu-upravlinni-vid-tekhnolohichnoho-trendu-do-praktychnykh-rishen

4. Гриндей А. О. Використання штучного інтелекту в оборонній сфері. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*, Том 35 (74), № 6, 2024. С. 120-123. DOI : https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2024.6/21

5. Гуржій С.В. тенденції застосування технологій штучного інтелекту у військово-технічній сфері. *Інформація і право*, № 3(50), 2024. С. 136-146. URL: https://il.ippi.org.ua/issue/view/18369

6. Даник Ю., Дикий А., Шестаков В., Ширшов Р. Аналіз та обґрунтування запровадження і використання штучного інтелекту для потреб сектору безпеки та оборони України. Society and *Security*, № 6(12), 2025. С. 64–76. URL : https://doi.org/10.26642/sas-2025-6(12)-64-76

7. Єрмаков Ю.О., Барабаш О.О. Штучний інтелект та права людини: орієнтири й обмеження в контексті забезпечення національної безпеки й оборони. *Юридичний науковий електронний журнал*, № 10, 2024. С. 51-55. DOI : https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-10/10

8. Інституційна спроможність органів публічної влади у забезпеченні сталого розвитку України : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 12 березня 2026 р.). Одеса : Видавництво «Юридика», 2026. 344 с. URL: https://lawmaking.academy/wp-content/uploads/KRC_conf_Instytutsijna_spromozhnist_A5_DRUK_b842013b_4a26_49d0_a7c2.pdf

9. Ірха Ю.Б. Штучний інтелект у сфері національної безпеки та оборони: права людини, людський контроль та культура відповідальності. *Застосування новітніх технологій, підходів та методів у підготовці військових фахівців*: матеріали регіонального круглого столу. (м. Київ, 26 вересня 2025 року). Київ: Київський інститут Національної гвардії України, 2025. С. 74–78. URL: https://elar-kingu.kyiv.ua/handle/123456789/1400

10. Кластер оборонних технологій BRAVE1. URL: https://brave1.gov.ua/

11. Концепція розвитку штучного інтелекту в Україні. Документ 1556-2020-р, чинний. Редакція від

29.12.2021. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text

12. Корнієць П.Ю. Інституційна спроможність сектору безпеки та оборони України у період дії правового режиму воєнного стану: оцінка ефективності та напрями реформування. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*, Серія ПРАВО, Випуск 93: частина 3, 2026. С.150-156. DOI : https://doi.org/10.24144/2307-3322.2026.93.3.20

13. Сироватко В. В. Обороноздатність та оборонна достатність як функціональний прояв оборонного потенціалу: уточнення понять. *Регіональні студії: науковий збірник*, Вип. 41, 2025. С. 166–171. URL : http://regionalstudies.uzhnu.uz.ua/archive/41/29.pdf

14. Csernatoni R. Artificial Security and the Politics of Hype in the EU. Springer Nature Switzerland, 2026. 200 p.

15. Hunter L. Y., Albert C. D., Rutland J., Topping K., Hennigan C. Defense & Security Analysis. Advance online publication. 2024. https://doi.org/10.1080/14751798.2024.2321736

16. Kegley Ch. World politics: Trends and transformation. 10th instructor's edition. Belmont : Wadsworth Publishing Company, 2006. 688 p

17. Moy W. R., & Gradon K. T. Artificial intelligence in hybrid and information warfare: A double-edged sword. In F. Cristiano, D. Broeders, F. Delerue, F. Douzet, & A. Géry (Eds.), Artificial intelligence and international conflict in cyberspace, 2023. P. 47–74. Routledge.

References

1. Avtomatyzatsiia reahuvannia na intsydenty (rishennia SOAR). URL : https://www.seeton.pro/cybersecurity/soar/

2. Boiko D., Horodyskyi I. Shtuchnyi intelekt u sferi oborony: vyklyky rehuliuvannia. 2024. URL : https://dc.org.ua/news/shtuchnyy-intelekt-u-sferi-oborony-vyklyky-regulyuvannya

3. Vykorystannia ShI v publichnomu upravlinni: vid tekhnolohichnoho trendu do praktychnykh rishen. 2026. URL : https://nads.gov.ua/news/vykorystannia-shi-v-publichnomu-upravlinni-vid-tekhnolohichnoho-trendu-do-praktychnykh-rishen

4. Hryndei A. O. Vykorystannia shtuchnoho intelektu v oboronnii sferi. Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernadskoho. Seriia: Publichne upravlinnia ta administruvannia, Tom 35 (74), № 6, 2024. S. 120-123. DOI : https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2024.6/21

5. Hurzhii S.V. tendentsii zastosuvannia tekhnolohii shtuchnoho intelektu u viiskovo-tekhnichnii sferi. Informatsiia i pravo, № 3(50), 2024. S. 136-146. URL : https://il.ippi.org.ua/issue/view/18369

6. Danyk Yu., Dykyi A., Shestakov V., Shyrshov R. Analiz ta obgruntuvannia zaprovadzhennia i vykorystannia shtuchnoho intelektu dlia potreb sektoru bezpeky ta oborony Ukrainy. Society and Security, № 6(12), 2025. S. 64–76. URL : https://doi.org/10.26642/sas-2025-6(12)-64-76

7. Yermakov Yu.O., Barabash O.O. Shtuchnyi intelekt ta prava liudyny: oriientyry y obmezhennia v konteksti zabezpechennia natsionalnoi bezpeky y oborony. Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal, № 10, 2024. S. 51-55. DOI : https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-10/10

8. Instytutsiina spromozhnist orhaniv publichnoi vlady u zabezpechenni staloho rozvytku Ukrainy : zbirnyk materialiv Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii (m. Kyiv, 12 bereznia 2026 r.). Odesa : Vydavnytstvo «Iurydyka», 2026. 344 s. URL : https://lawmaking.academy/wp-content/uploads/KRC_conf_Instytutsijna_spromozhnist_A5_DRUK_b842013b_4a26_49d0_a7c2.pdf

9. Irkha Yu.B. Shtuchnyi intelekt u sferi natsionalnoi bezpeky ta oborony: prava liudyny, liudskyi kontrol ta kultura vidpovidalnosti. Zastosuvannia novitnikh tekhnolohii, pidkhodiv ta metodiv u pidhotovtsi viiskovykh fakhivtsiv: materialy rehionalnoho kruhloho stolu. (m. Kyiv, 26 veresnia 2025 roku). Kyiv: Kyivskyi instytut Natsionalnoi hvardii Ukrainy, 2025. S. 74–78. URL : https://elar-kingu.kyiv.ua/handle/123456789/1400

10. Klaster oboronnykh tekhnolohii BRAVE1. URL : https://brave1.gov.ua/

11. Kontseptsiia rozvytku shtuchnoho intelektu v Ukraini. Dokument 1556-2020-r, chynnyi. Redaktsiia vid 29.12.2021. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text

12. Korniiets P.Iu. Instytutsiina spromozhnist sektoru bezpeky ta oborony Ukrainy u period dii pravovoho rezhymu voiennoho stanu: otsinka efektyvnosti ta napriamy reformuvannia. Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho Natsionalnoho Universytetu, Seriia PRAVO, Vypusk 93: chastyna 3, 2026. S.150-156. DOI : https://doi.org/10.24144/2307-3322.2026.93.3.20

13. Syrovatko V. V. Oboronozdatnist ta oboronna dostatnist yak funktsionalnyi proiav oboronnoho potentsialu: utochnennia poniat. Rehionalni studii: naukovyi zbirnyk, Vyp. 41, 2025. S. 166–171. URL : http://regionalstudies.uzhnu.uz.ua/archive/41/29.pdf

14. Csernatoni R. Artificial Security and the Politics of Hype in the EU. Springer Nature Switzerland, 2026. 200 r.

15. Hunter L. Y., Albert C. D., Rutland J., Topping K., Hennigan C. Defense & Security Analysis. Advance online publication. 2024. https://doi.org/10.1080/14751798.2024.2321736

16. Kegley Ch. World politics: Trends and transformation. 10th instructors edition. Belmont : Wadsworth Publishing Company, 2006. 688 p

17. Moy W. R., & Gradon K. T. Artificial intelligence in hybrid and information warfare: A double-edged sword. In F. Cristiano, D. Broeders, F. Delerue, F. Douzet, & A. Géry (Eds.), Artificial intelligence and international conflict in cyberspace, 2023. R. 47–74. Routledge.